

نگارِ فارسی

برای کلاس هشتم

اداره فرهنگ، شماره تجویز: پ، ش، س / ۱۰۰۹-۲۰۱۰ء / منظور-پ (۵۰۵/۲) / ۲۳۵۸
بتاریخ: ۱۴ مرداد ۱۴۰۰ء

نگار فارسی

برای کلاس هشتم

(Composite Course)

Nigar-e-Farsi

Std. VIII

مهار اشتراست بیورو آف تیکست بک پرودکشن ایند کریکولم ریسرچ، پونه

چاپ اول : 2010

© مهاراشتر استیت بیورو آف تیکست بک پرودکشن ایند کریکولم ریسرج، پونه.
جمله حقوق محفوظ است بنام مهاراشتر استیت بیورو آف تیکست بک پرودکشن ایند
کریکولم ریسرج، پونه، هیچ قسمت این کتاب بدون اجازه رئیس مهاراشتر استیت بیورو
آف تیکست بک پرودکشن ایند کریکولم ریسرج، پونه، چاپ نشود.

- آقای بشیر احمد انصاری
- آقای دکتر مدحت الاختر
- آقای دکتر الیاس صدیقی
- آقای احمد حسین انصاری
- خان نوید الحق انعام الحق

کمیسیون

زبان فارسی

Coordinator	: Khan Navedul Haque Inamul Haque Special Officer for Urdu
Artist	: Shaikh Shakir Sayyed Asif Nisar
Cover	: Meta Process, Mumbai
D.T.P. & Layout	: Madni Graphics, 305 - Somwar Peth, Pune - 11.
Production	: Shri Sanjay Kamble (Production Officer) Shri Sandip Ajgaonkar (Production Assistant)
Paper	: 70 GSM Creamwave
Print Order	: N/TECH - 2010-11 5,000
Printer	: Printek Graphix (India) Pvt. Ltd
Publisher	: Shri Vivek Uttam Gosavi Controller , M.S. Bureau of Textbook Production, Prabhadevi, Dadar, Mumbai - 400 025.

دستور هند

سر آغاز

ما مردمان هند بامتنانت و سنجیدگی تصمیم می گیریم که
هند را ایک جمهوریه مستقل و اجتماعی و غیر مذهبی بسازیم
و برای شهریانش حاصل کنیم

انصاف : اجتماعی و اقتصادی و سیاسی
آزادی : آزادی فکر و اظهار و عقیده و ایمان و عبادت
مساوات : به اعتبار حیثیت و موقع:

نیز بین همه مردمان
اُخوت را برای عظمت فرد و تیقَن اتحاد سالمیت ملت
ترقی بدھیم.

در مجلس دستور ساز ما امروز بتاریخ بیست و ششم
ماه نومبر ۱۹۴۹ میلادی بدزیرعه هذا این دستور را اختیار
می نمائیم و وضع می کنیم و بر خودمان نافذ می کنیم.

عهد

بهارت میهن من است. همه بهارتیان برادران و خواهرانِ من اند. من میهن خویش را دوست می دارم و به ارث عظیم و گوناگون آن فخر می کنم.

من دائم سعی خواهم کرد که در خود ارث آن بشوئم. من پدر و مادر، آموزگاران و بزرگان خویش را احترام خواهم کرد و از هر یک سلوك خوش خلقی خواهم کرد.

من عهد می کنم که خود را برای میهن خویش و مردمانِ میهن خویش وقف کنم. در بهداشت آنها مسربت من است.

Preface

Foreign, classical and modern Indian languages are taught as an optional composite / complete course in the Primary School Curriculum in Maharashtra. This textbook of Persian based on the syllabus approved by the State Government has been developed for the composite course for Std. VIII. We are happy to place it in your hands.

The National Curriculum Framework 2005 and the Right to Education Act 2009 both stress the importance of child-friendly, child-centered education, learning through activities, discovery and exploration and an all round development of the child. Therefore, while designing this book, we have tried to make it as activity-oriented, enjoyable and relevant to the children's life and interests as possible. Exercises and activities have been added at the end of every lesson / in every unit to facilitate self-learning. This textbook has been brought out in a large size with many colourful illustrations to encourage students' interest in learning Persian which is a new language for them.

A draft of this textbook was reviewed by many primary, secondary teachers, educationists and linguists. Their comments and suggestions have helped us to make the book more useful and flawless. The Persian Language Committee and the artist have taken great efforts to prepare this book. The Textbook Bureau is grateful to them.

We hope that students, teachers and parents will give the book a warm welcome.

Pune :

(M. R. Kadam)

Date : 05.06.2010

Director

Maharashtra State Bureau of Textbook
Production and Curriculum Research, Pune

فهرست

1.	Persian Alphabet حروف تہجی	1	15.	Some Common Persian Proverbs ضرب الامثال	39
2.	Infinitives مصادر	8	16.	Dar Class-e-Naqqashi در کلاس نقاشی	40
3.	Simple Past ماضی مطلق	10	17.	Nazafat-e-Jism نظافت جسم	42
4.	Present Tense زمانہ حال	14	18.	Tasmeem Kubra تصمیم کبریٰ	43
5.	Compound Words مرکب الفاظ	20	19.	Seeb-e-Shireen سیبِ شیرین	45
6.	Preposition حرف اضافہ	23	20.	Parwanaha پروانہ ها	46
7.	Numbers نمرہ	25	21.	Darakht درخت	47
8.	Singular and Plural . واحد اور جمع	27	22.	Mazmoon Naveesi مضمون نویسی	49
9.	Opposites اضداد	28	23.	Dr. Mohd. Iqbal ڈاکٹر محمد اقبال	50
10.	Huroof-e-Qamari and Huroof-e-Shamsi حروف قمری اور حروف شمسی	30	24.	Qudrat-e-Khuda قدرتِ خدا	51
11.	Bagh - o - Maidan Bazi باغ و میدان بازی	32	25.	Kitab mi goyad کتاب می گوید	52
12.	Ahwal Pursi احوال پرسی	36	26.	Hai Abrha های ابرها	53
13.	Rozhai Hafta روزہ‌های هفتہ	37	27.	Gul bago wa gul bashanu گل بگو و گل بشنو	54
14.	Sitara-e-Naheed ستارہ ناہید	38	*	Workbook	

Corresponding Sound تلفظ	Names نام	Alphabet حروف
â	(alif with madd) الف + مدد	آ
a	alif الف	ا
b	be ب	ب
p	pe پ	پ
t	te ت	ت
s	se ث	ث
j	jeem جم	ج
ch	che چ	چ
h	he (hutti) ھ	ھ
kh	khe خ	خ
d	dâl دال	د
{ Sound of 'th' as in that & there }	zâl ذال	ذ
	re ر	ر
z	ze ز	ز
zh	zhe ڙ	ڙ
s	seen سین	س
sh	sheen شین	ش
s	swâd صاد	ص
z	zwâd ضاد	ض
t	toe / tâ طوئی	ط
z	zoe / zâ ظوئی	ظ
a	ain عین	ع
gh	ghain غین	غ

Corresponding Sound تلفظ	Names نام	Alphabet حروف
f	fe (ف)	ف
q	qâf	ق
k	kâf	ك
g	gâf	گ
l	lâm	ل
m	meem	م
n	noon	ن
v, o, u	wâo	و
h	he (hawwaz)	ه
y, e	ye	ي

Various forms of Persian Alphabet

â				ـ
a				ـ
b	ـ	ـ	ـ	ـ
p	ـ	ـ	ـ	ـ
t	ـ	ـ	ـ	ـ
s	ـ	ـ	ـ	ـ
j	ـ	ـ	ـ	ـ
ch	ـ	ـ	ـ	ـ
h	ـ	ـ	ـ	ـ
kh	ـ	ـ	ـ	ـ
d	Its form does not vary			ـ
z	Its form does not vary			ـ
r	Its form does not vary			ـ
z	Its form does not vary			ـ

(in pleasure) z	Its form does not vary				ژ
s	س	س	س	س	س
sh	ش	ش	ش	ش	ش
s	ص	ص	ص	ص	ص
z	ض	ض	ض	ض	ض
t	ط	ط	ط	ط	ط
z	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ
a	ع	ع	ع	ع	ع
gh	خ	خ	خ	خ	خ
f	ف	ف	ف	ف	ف
q	ق	ق	ق	ق	ق
k	ک	ک	ک	ک	ک
g	گ	گ	گ	گ	گ
l	ل	ل	ل	ل	ل
m	م	م	م	م	م
n	ن	ن	ن	ن	ن
v, o, u	Its form does not vary				و
h	ہ	ہ	ہ	ہ	ہ
y, e	ے	ے	ے	ے	ے

Word Formation

Read the following words:

زن زر در درد زرد ←

ارض درس زرده اثر در ادب

In these examples اڈر and ادب are words whereل is used as consonant.

ارض، اثر و ادب میں اڑ کے طور پر استعمال ہوا ہے۔

(حروفِ علّت) as long vowels (ی, و, الف)

'ا' letter used as vowel:

(1) Alif 'ا' used as vowel in the following words.

(۱) زیل کے الفاظ میں 'ا' حرفِ علّت کے طور پر استعمال ہوادے۔

زادہ	آہ	آل	راہ	داغ	زاغ	←	دار	دام	داس	داڑا	دوڑا

To be read as :Dâr, Dâm, Dâgh, Zâgh, Râh, Âl, Âh, Zâdeh, Zât, Dâs, Râm,
Râzdâr, Zardâr, Dârâ, Dawâ.

(2) Alif 'ا' with joint forms of letters.

(۲) مختلف حروف کے ساتھ 'ا' میں ہوئی صورت میں

باز	بال	بادبان	باد	باغ	بادام	بازار	بار
Bâz	Bâl	Bâdbân	Bâd	Bâgh	Bâdâm	Bâzâr	Bâr
حال	چاه	جادہ	جان	آثار	پارہ	پاش	تار
Hâl	Châh	Jâdeh	Jân	Âsâr	Pârah	Pâsh	Târ
بادشاہ	شاه	شال	آسان	سال	خان	خاص	خال
Bâdshâh	Shâh	Shâl	Âsân	Sâl	Khân	Khâs	Khâl
ننان	قاش	فاش	غار	عار	طاس	رضاء	شان دار
Nân	Qâsh	Fâsh	Ghâr	Âr	Tâs	Razâ	Shândâr
نام	کارزار	آگاہ	گاہ	کاہ	کاش	ماہ	مال
Nâm	Kârzâr	Âgâh	Gâh	Kâh	Kâsh	Mâh	Mâl
حالات	یاس	یار	یاد	آلات	مادہ	ناراض	نگاہ
Hâlât	Yâs	Yâr	Yâd	Âlât	Mâdah	Nârâz	Nâgâh

The diacritical mark "^\wedge" over 'a' (â) shows that it is in extended form 'Aa' (اً).

یے 'ی' letter used as vowel:

(1) یہ 'ی' ye as a vowel in Maroof form: (in non joint form)

(۱) یاۓ معروف کے طور پر 'ی': (آزادہ)

← زردی ، زری ، باری ، قاری ، جاری ، عادی ،

شادی ، وادی ، هادی ، بازی ، راوی

To be read as: Zardi, Zari, Bâri, Qâri, Jâri, Âdi, Shâdi, Wâdi, Hâdi, Bâzi, Râvi.

(2) یہ 'ی' ye as Maroof in joint form at the end :

(۲) یاۓ معروف کے طور پر 'ی': (آخر میں ملی ہوئی صورت میں)

← آبی ، سی ، ذاتی ، باقی ، بانی ، باغی ، شامی ، خلکی ، خالی ،

فانی ، نامی ، فارسی

To be read as: Âbi, See, Zâtee, Bâqee, Bânee, Bâghee, Shâmee, Khâkee, Khâlee, Fânee, Nâmee, Fârsee.

When 'ی' occurs in between letters it takes the form سے : ←

شیر ، تیر ، میر ، بین ، اینس ، امین ، زمین ، سیب

Sheer, Teer, Meer, Deen, Ameen, Zameen, Seeb.

(3) یہ 'ی' ye as Yai Majhool:

(۳) یاۓ مجھول کے طور پر 'ی':

← دیر ، زیر ، شیر ، تیز ، نیک ، بیش ، پیش ، میخ

To be read as: Der, Zer, Sher, Tez, Nek, Besh, Mekh.

(4) یہ 'ی' ye as Yai Leen :

(۴) یاۓ لین کے طور پر 'ی':

← تیر ، سیر ، غیر ، خیر ، خیرات ، تیغ ، بیر ، زید ، طیش ،

قید ، عیب ، غیب ، خیران

To be read as: Dair, Sair, Ghair, Khair, Khairât, Taigh, Bair, Zaid, Taish, Qaid, Aeib, Ghaib, Hairân.

و' letter used as vowel:

(1) و Wāo as Majhool form: (و has no form variations): (۱) واو مجھول کے طور پر 'و':

← دوست ، دوش ، زور ، پوش ، شور

To be read as: Dost, Dosh, Zor, Posh, Shor.

(2) و Wāo as Mâroof form:

← رُود ، نُور ، رُوح ، خُون ، خُوراک ، نُور ، طُور

To be read as: Rood, Door, Rooh, Khoo, Khoorâk, Khoon, Soorat, Noor, Toor.

(3) Wāo as Leen

← دَوْر ، رَوْ ، آوْج ، خَوْض ، خَوْل ، خَوْف ، سَوْدَا ، مَوْج ،
قَوْم ، قَوْس ، قَوْل ، شَوْق ، طَوْق

To be read as: Daur, Rau, Auj, Hauz, Khaul, Khauf, Saudâ, Mauj, Qaum, Qaus,
Qaul, Shauq, Tauq.

(4) Wāo is also used as Madoolâ, where it is not fully pronounced.

(۴) 'و' حرف مadolah کے طور پر، جہاں اس کی آواز پوری طرح نہیں تھی۔

← خُود ، خُوش ، خُويش ، خوان ، خواب

To be read as: Khud(خود)، Khush(خش)، Khesh(خیش)، Khân(خان)، Khâb(خاب).

Please remember:

The three letters و and الفاء (ي) are used as vowels as well as consonants.

In words ادب (Adab), یک (Yak), ورق (Waraq); Alif, Ye and Wāo are used as consonants.

In words باد (Bad), عید (Eid), دُور (Daur); Alif, Wāo and Ye are used as vowels.

حرکات و اعراب (Short Vowels) Diacritical Marks

Other than ا , و and ي there are symbols which are called Diacritical Marks or اعراب as per their shorter use. See the following.

- (1) Zabar (fatha) : Zabar — stretches the sound of the letter over which it is put.

آ + ب — اب ←	د + ا + ز د — دارد
غ + م — دوا	ذ + و + ا —

- (2) The symbol Zer (kasrâ) — stretches the sound of the letter slightly downward and is written below it.

ق + م — قاسم	د + ل — دل ←
ک + ت + ب — ناصر	ن + ا + ص — کتاب

- (3) Pesh (zamma): Pesh — stretches the sounds of the letter similar to the vowel u in English words put, push, etc.

تُرْش — ش + ز + ث	دُم — م + د
بُزُرْگ — ر + ز + ب	بُسْتَاد — س + ت + ا + د
شُمَّا — م + ش	شُمَّا — م + ش

- (4) The mark (—) is jazm. It denotes that the sound of the letter is not to be stretched. It is a "sakin" symbol. Even though there is no sign on the last letter of a word it is always "sakin".

ذ + س — سذ	آ + سن + ت — است
ب + ز + گ — بزگ	س + ب + ز — سبز
ن + ي + س + ت — نیشت	إ + سن + م — اسم
آ + صن + ل — أصل	

(Infinitives) مصادر Masâdir

مصدر (Masdar, plural : Masadir) is a word that shows action. It is called infinitive in English.

مصدر وہ لفظ ہے جو کام کا کرنا ظاہر کرتا ہے۔ مصدر کی جمع مصادر ہے۔ مثالیں :

To come	(Âmdan)	آمدن
To do	(Kardan)	کردن
To go	(Raftan)	رفتن
To speak	(Guftan)	گفتن

In English an infinitive starts with 'to'; In Persian a masdar ends with either ن or تَن as shown below.

Some Common Infinitives (Masâdir)

To have	(Dâshtan)	داشتُن	To give	(Dâdan)	دادن
To write	(Navishtan)	نوشتُن	To hit	(Zadan)	زدن
To know	(Dânistan)	دانستُن	To eat	(Khoordan)	خوردن
To get	(Yâftan)	یافتُن	To see	(Deedan)	دیدن
To sit	(Nashistan)	نشستُن	To read	(Khwândan)	خواندن
To stand	(Eistâdan)	ایستادن	To ask	(Purseedan)	پرسیدن
To sell	(Farokhtan)	فروختن	To listen	(Shuneedan)	شنیدن
To leave	(Guzâshstan)	گذاشتُن	To drink	(Nosheeden)	نوشیدن
To make	(Sâkhtan)	ساختُن	To buy	(Khareedan)	خریدن
To tie	(Bastan)	بستُن	To wash	(Shustan)	شستن

Remember the above Masâdir:

درج بالا مصادر یاد کیجیے:

این و آن

این and آن are demonstrative pronouns denoting 'this' and 'that' respectively.

This is a pomegranate.	Ein anâr ast.	این انار است.
This pomegranate is red.	Ein anâr surkh ast.	این انار سرخ است.
That is a leaf.	Ân barg ast.	آن برگ است.
That leaf is green.	Ân barg sabz ast.	آن برگ سبز است.
This is an apple.	Ein seeb ast.	این سیب است.
This is not a bread.	Ein Nân neest.	این نان نیست.
That leaf is not red.	Ân barg surkh neest.	آن برگ سرخ نیست.
The leaf is green.	Barg sabz ast.	برگ سبز است.
That is water.	Ân âb ast.	آن آب است.
That is not tea.	Ân chai neest.	آن چای نیست.
This is a crow.	Ein zâgh ast.	این زاغ است.
That is a nightingale.	Ân bulbul ast.	آن بلبل است.

← است (ast) — (is)

نه + است — نیست (neest)

Read the sentences:

ان جملوں کو پڑھی۔

این زمین است ، آن آسمان است

The word هست is sometimes used in place of است.

I am Dârâ	(Man Dârâ hastam.)	من دارا هستم.
He is a policeman.	(Ân mard police hast.)	آن مرد پلیس هست
That lady is a nurse.	(Ân zan parastâr hast.)	آن زن پرستار هست
Akram is a teacher.	(Akram âmozgar hast.)	اکرم آموزگار هست

By removing the final letter ن from the infinitives, we get verbs of simple past (ماضی مطلق) of third person singular. From آمدن (to come) we get آمد (came). Similarly we get from داشتن (to have) داشت (had).

فارسی مصادر سے آخری حرف 'ن' کا لیا جائے تو وہ مصدر ماضی مطلق کا فعل بن جاتا ہے جو واحد غائب کی مناسبت میں ہوتا ہے۔

مثال داشتن (رکھنا) کا نام کرنے سے داشت (اس نے رکھا) رہ جاتا ہے۔

Remember these are verbs of the subjects that are in third person singular.

Prefix (ن) makes the verb negative as from داد (He/she gave) we get نداد (he / she did not give). For negative sentence ن is added into the verb in the beginning. Similarly

Did not give. نداد - ← ن + داد

Did not have. نداشت - ن + داشت

Did not get. نیافت - ن + یافت

If the verb begins with ت, then ت is changed into يا آورد (brought) becomes نیاورد (did not bring).

باران آمد

It began raining.	(Bârân âmad.)	باران آمد.
Dara came from the market.	(Dârâ az bâzâr âmad.)	دارا از بازار آمد.
Dara gave apples.	(Dârâ seeb dâd.)	دارا سیب داد.
Adam did not give apple.	(Âdâm seeb nadâd.)	آدم سیب نداد.
Adam gave water.	(Âdâm âb dâd.)	آدم آب داد.
Dara did not give water.	(Dârâ âb nadâd.)	دارا آب نداد.
Sara had a book.	(Sârâ kitâb dâsh.)	سارا کتاب داشت.
Sara did not have pазeeb.	(Sârâ pâzeeb nadâsh.)	سارا پازیب نداشت.
Zeba had almond.	(Zebâ bâdâm dâsh.)	زیبا بادام داشت.
Zeba did not have a pomegranate.	(Zebâ anâr nadâsh.)	زیبا انار نداشت.

Akram got a pen.	(Akram qalam yâft.)	اکرم قلم یافت۔
Akram did not get water.	(Akram âb nayâft.)	اکرم آب نیافت۔
Zeenat got pâzeeb.	(Zeenat pâzeeb yâft.)	زینت پازیب یافت۔
Zeenat did not get a book.	(Zeenat kitâb nayâft.)	زینت کتاب نیافت۔

پرسش

(A) Answer the following:

What did Dara give? (Dârâ che cheez dâd?) دارا چہ چیز داد؟

What did Zeba have? (Zebâ che cheez dâshht?) زیبا چہ چیز داشت؟

What did Zeenat get? (Zeenat che cheez yâft?) زینت چہ چیز یافت؟

thing - چیز - what - چہ -

(B) Answer the following:

(ب) ذیل کے سوالوں کے جواب دیجئے:

آدم چہ چیز نداد؟

زیبا چہ چیز نداشت؟

زینت چہ چیز نیافت؟

اکرم چہ چیز نیافت؟

(C) Make simple past verbs from:

(ج) مدرجہ ذیل مصادر سے اپنی مطلق بنائیے:

خوردن ، نوشتن ، خواندن ، ساختن

دویدن ، آموختن ، گرفتن ، کشتن

For example : خورد - خوردن (he ate)

..... خواندن نوشتن

..... دویدن ساختن

..... گرفتن آموختن

..... کشتن

داد - نداد

Study the following:

Adam gave bread.	(Âdám nân dâd.)	ان جلوں کا مٹا لے کر بیکھیر۔
That woman gave water.	(Ân zan âb dâd.)	آن زن آب داد۔
Dara gave soup.	(Dârâ âsh dâd.)	دارا آش داد۔
Dara did not give bread.	(Dârâ nân nadâd.)	دارا نان نداد۔
I gave bread.	(Man nân dâdam.)	من نان دادم۔
I did not give soup.	(Man âsh nadâdam.)	من آش ندادم۔
I gave water.	(Man âb dâdam.)	من آب دادم۔

In the last three sentences **م** is added to the verb **داد** since the subject is first person singular as:

He / she gave	(dâd)	داد
I gave.	(dâdam)	دادم
I gave bread.	(Man nân dâdam)	من نان دادم

Now Study the following sentences made from the infinitive آوردن (to bring) and آمدن (to come):

Sara brought apple.	(Sârâ seeb âwurd)	سارا سیب آورد.
I brought pomegranate.	(Man anâr âwurdam)	من انار آوردم.
Adam brought water.	(Âdám âb âwurd)	آدم آب آورد.
I brought bread.	(Man nân âwurdam)	من نان آوردم.
Ahmed came, Akram did not come.	(Ahmad âmad, Akram nayâmad)	احمد آمد اکرم نیامد.

شناسه Personal Terminations

Personal terminations (شناسه) are letters added to the verbs with respect to person and number.

Study the following table of Personal Pronouns and their terminations (شناسه):

Plural			Singular		
یم	We	ما	م	I	من
ید	You	شما	ی	You	تو
ند	They	ایشان	د	He / she	او

Personal Termination	To come آمدن
م	من از بازار آمدم I came from the market.
یم	ما از بازار آمدیم We came from the market.
ی	تو از بازار آمدی You came from the market.
ید	شما از بازار آمدید you (more than one) came from the market.
د	او از بازار آمد He/she came from the market.
ند	ایشان از بازار آمدند They came from the market.

پرسش

Complete the following sentences by adding proper pronouns:

- منابع خیر کا استعمال کر کے جملے کمکل کیجیے :
قلم یافت.	دبستان رفت.
نان آوردی.	کتاب خریدیم.
گلستانِ سعدی را خوانید.	از دبستان آمدند.

By removing ن from تُن or دن from Persian infinitives, we get the simple past of the verb as from داشتن we get داشت (He / she had) and from دادن we get داد (He gave).

Each infinitive has its imperative called "امر". The present tense of action i.e. verb is formed from the imperative by adding personal terminations to it, as Infinitive داشتن (to have) has its imperative دار . By adding terminations to دار we get verbs of present tense as:

ہم نے پڑھا ہے کہ فارسی زبان کے مصادر کا ان کم کروں تو جو باقی رہتا ہے وہ ماخی مطلق ہوتا ہے جیسے داشتن سے 'دشت'۔

ہر مصدر کا ایک امر ہوتا ہے جیسے داشتن کا 'دار'۔ اس میں شناس لگانے سے زمانہ حال کے میئے بنتے ہیں۔ لیکنے:

I have.	دار + م - دارم
We have.	دار + یم - داریم
You have.	دار + ی - داری
You have (plural).	دار + ید - دارید
He/she has.	دار + د - دارد
They have.	دار + ند - دارند

م، یم، ی، ید، د، ند are personal terminations, also known as personal endings or شناسے.

1. I have a coin.	من یک پول دارم .۱
2. We have Persian book.	ماکتاب فارسی داریم .۲
3. Do You have a copy of Gulistan?	تو گلستان داری؟ .۳
4. Do you have motor car?	شما ماشین دارید؟ .۴
5. He has one bag.	او یک کیف دارد. .۵
6. They have flowers.	ایشان گلہا دارند. .۶

Complete the following sentences of present tense:

مدد چڑیل زمانہ حال کے جملوں کو مکمل کیجیے:

I have a book. من کتاب دارم

We have water. ما آب

You have almond. تو بادام

You have pomegranate. شما انار

He has an apple. او سیب

They have bread. ایشان نان

Aorist مضارع

Aorist is a part of speech which expresses an indefinite clause indicating both present as well as future tense. It is formed by adding د to the imperative of an infinitive. For example infinitive رفتن has its imperative رُو. By adding د to it we get رَوْد, which means he may go. The letter د is replaced by personal endings according to person and number. Example: The infinitive آمدن has its present stem i.e. imperative آید is its aorist or فعل مضارع. Thus we get آیم (I may come), آیم (we may come), آی (you may come), آیید (you may come/plural), آید (he/she may come) and آیند (they may come). Generally ب (b) is added to the aorist. For example: بکند، بیايد، برود.

مضارع ایسا لفظ ہے جو یہ ظاہر نہیں کرتا کہ کام زمانہ حال کا ہے یا مستقبل کا۔ اس فعل سے زمانہ کا انتہا نہیں ہوتا۔ مثلاً مصدر رفتن (جانا) کا امر ہے رون۔ اس میں ذ لگنے سے رود بنا ہے یعنی جاتا ہے۔ اس فقرے سے وقت کا تینیں نہیں ہوتا کہ کس وقت یہ کام ہوتا ہے۔ اسی طرح مصدر آمدن (آنا) کا امر ہے آئی۔ اس میں شناس ذ لگنے سے آید بنا ہے۔ عموماً فعل مضارع میں بہ (b) لگتے ہیں۔ مثلاً کردن کا امر کرنے۔ اس میں شناس لگنے سے کند فعل مضارع بنا ہے۔ اس میں بہ (b) لگنے سے بکند ہوتا ہے۔ اسی طرح برود، بیايد جیسے الفاظ بنتے ہیں۔

Present and Past stems of Infinitives

مادہ حال Present Stem		مادہ ماضی Past Stem		مصدر Infinitives
Âie	آی	Âmad	آمد	To come آمدن
Kun	کن	Kard	کرد	To do کردن
Purs	پُرس	Purseed	پرسید	To ask پرسیدن
Khar	خر	Khareed	خرید	To purchase خریدن
Zan	زن	Zad	زد	To hit زدن
Khur	خور	Khurd	خورد	To eat خوردن
Nawis	نویس	Nawisht	نوشت	To write نوشتن
Nashin	نشین	Nashist	نشست	To sit نشستن
Goi	گوی	Guft	گفت	To speak گفتن
Farosh	فروش	Farokht	فروخت	To sell فروختن
Sâz	ساز	Sâkht	ساخت	To make ساختن
Bâzi kun	بازی کن	Bâzi Kard	بازی کرد	To play بازی کردن
Dost dâr	دوست دار	Dost Dâsh	دوست داشت	To like دوست داشتن
Shau	شو	Shud	شد	To be شدن
Kâr	کار	Kâsh	کاشت	To cultivate کاشتن

Imperatives (فعل امر)

Imperative is the word of command which is derived from the infinitive. The word of command is generally formed by adding the prefix ب to the present. The addressee may be either singular or plural.

→ دادن (To give) — ب ده (Present Stem) بده (Give) بدهید (plural)

رو (To go) — برو (Present Tense), برو (Go) بروید (Plural)

Remember the Past stem and the Present stem of the infinitives given above.

در حق پالام صادر کے مادہ ماضی اور مادہ حوال کو زیارتی یاد رکھیجئے۔

Study the following sentences:

ان جملوں کا مطالعہ کیجیے :

۱. بیا این جا ، کتاب بیار ، درس بخوان.

Come here, bring the book, read the lesson

۲. از کلاس بیرون بروید ، در میدان بازی بکنید.

Go outside the class, play on the field.

۳. بیا برادر ، بنشین این جا ، چای بخور

Come here brother, Sit down here, have tea.

When the command is negative, instead of ن or م is added to the imperative.

۴. درس بخوان ، شور مکن.

Read the lesson, don't make noise.

۵. راست بگوئید ، دروغ نگوئید.

Tell the truth, do not tell lies.

۶. باران می بارد ، از خانہ بیرون مرو.

It is raining, do not go outside.

پرسش

Translate the following:

مترجمہ ذیل کا ترجمہ کیجیے

۱. جواب بدہ.

۲. بیرون مبین.

۳. ہیچ سوال مپرس.

۴. کارِ خوب بکنید.

۵. بازی مکن، بخوان.

۶. ہیچ مگو

۷. شور مکن

۸. نامہ بنویس

زمانہ حال استمراری (Present Tense (Continuous))

Study the following sentences:

مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے:

I am playing on the ground.	من در میدان بازی می کنم۔
We are playing in the garden.	ما در باغ بازی می کنیم۔
You are buying apples in the market.	تو در بازار سبب می خریدی۔
You are buying apples in the market.	شما در بازار سبب می خریدید۔
He is making a table.	او میز می سازد۔
They are building a house.	ایشان خانہ می سازند۔
They are taking rest under the tree.	ایشان زیر درخت استراحت می کنند۔

I am not playing in the class.	من در کلاس بازی نمی کنم۔
We are not playing in the house.	ما در خانہ بازی نمی کنیم۔
Good that you are not telling lies.	خوب است کہ تو دروغ نمی گوئی۔
Good, you never tell lies.	آفرين! شما هيچ وقت دروغ نمی گوئيد۔
He is not going to Mumbai.	او به ممبئی نمی رود۔
They are not going to cinema.	ایشان بے سینما نمی روند۔

In the above sentences **می** is added before the verb to make the tense as present continuous.

زمانہ حال استمراری بنانے کے لیے فعل سے پہلے **می** کا استعمال کرتے ہیں۔

Lie	-	دروغ
To play	-	بازی کردن
To take rest	-	استراحت کردن

(A) Translate into your mother tongue or English:

(الف) اپنی اوری زبان یا انگریزی میں ترجمہ کیجیے:

۱. حامد بہ بازار می رو د۔
۲. ایشان ہیچ کار نمی کنند۔
۳. شما چہ کار می کنید؟
۴. تو انار می فروشی۔ من انار می خریدم۔
۵. من نامہ می نویسم۔
۶. ما بہ مدرسہ می رویم۔

(B) Write the tense of the following sentences:

(ب) مندرجہ ذیل جملوں کے زمانے پہچائیے:

(.....)	۱. احمد از بازار آمد۔
(.....)	۲. او بہ مدرسہ می رو د۔
(.....)	۳. فریدہ نان داشت۔
(.....)	۴. مادر اطاق استراحت می کنیم۔

(C) Complete the following sentences in the Present tense:

(ج) زمانہ حال کا استعمال کر کے جملے کمل کیجیے:

(خوردن)	۱. تو سیب می
(نوشیدن)	۲. شما شیر گرم می
(خواندن)	۳. ما کتاب می
(نوشتن)	۴. ندا بر بیاضِ من می
(دوختن)	۵. من لباسِ نو می

A pair of eighteenth century Persian vases.

When two words are joined together to give a new meaning, they make a compound word **مرکب لفظ**. Compound words are formed by different methods.

1. Two nouns together: گل رخ . جان نثار . برق رفتار . ماه رو :
 2. Noun + Adjective : نوجوان . تھی دست . بلند پرواز . مشکل کشا :
 3. Noun + Imperative : گل فروش . کارساز . مرثیہ خوان . نکتہ چین :
- جہان آفرین . راہ گیر . تخت نشین

Compound words are also formed by adding prefix (سابقہ) or suffix (لاحقہ) to a word.

مرکب الفاظ سابقہ یا لاحقہ کرنے سے بھی بنتے ہیں۔

ان جملوں کا مطالعہ کیجیے:

Study the following words:

لاحقة (Suffixes)	سابقہ (Prefixes)
گل + دان - گلدان	کم + زور - کم زور (کم زور)
دولت + کدہ - دولت کدہ	بی + هفت - بی هفت
عید + گاہ - عیدگاہ	نا + مراد - نامراد

Here گاہ and کدہ are prefixes and دان and نا are suffixes.

Similarly the following composite words are made by adding prefixes or suffixes.

کم سن ، بی وقوف ، سیرگاہ / تماشاگاہ ، غم کدہ ، ناشاد ، غمگین

(Tashdeed) تشدید

The word **مرکب** is spelt as Murakkab with the letter **ک** spelt twice. The mark or the symbol (۲) over letter **ک** means that **ک** is to be spelt twice. This symbol is called **تشدید** (Tashdeed).

Study the common words given below:

عزت (Izzat) ، همت (Darreh) ، ذرہ (Zarreh) ، ذرہ (Himmat) ، دزہ (Zillat) ، قلت (Qillat) ، اُمت (Ummat) .

Form Compound words from the following suffix or prefix:

من زیل سے مرکب الفاظ بنائیے:

۱) خوب	۲) خود	۳) نو	۴) دل
۵) خوش	۶) گین	۷) نویس	۸) زار

مرکبِ توصیفی Adjectival Construction

When in a compound construction, some attribute or adjective of a noun is shown, the construction is called مرکبِ توصیفی (Adjectival Construction).

مرکب الفاظ کی ترکیب میں جب کسی اسم کے ساتھ اس کی صفت یا ان کی جاتی ہے تو اسے مرکبِ توصیفی کہتے ہیں۔ جس کی تعریف کی جاتی ہے اسے موصوف کہتے ہیں۔

Example: red rose	(Gul-e-surkh)	گل سرخ
big tree	(Darakht-e-buzurg)	درخت بزرگ
pale face	(Chehra-e-zard)	چہرہ زرد
poor cat	(Gurba-e-miskeen)	گربہ مسکین
fresh air	(Hawâ-e-taza)	هوای تازہ
loud voice	(Sadâ-e-buland)	صدای بلند
beautiful face	(Roo-e-zeeba)	روی زیبا
bad habit	(Khoo-e-bad)	خُوی بد

In the above examples, are بد ، زیبا ، بلند ، تازہ ، مسکین ، زرد ، بزرگ ، سرخ adjectives (صفت) and they qualify the nouns preceding them. These nouns are called موصوف.

مرکبِ اضافی Possessive Construction

A possessive construction is a group of words which shows possessing of a noun. In a possessive construction, one noun has a zer (—) with it. This noun is called the Governing Noun. i.e. مضاف .

Example: برادر احمد (Ahmed's brother)

(1) مضاف الیہ احمد is called برادر and the other noun is called زر (—) کسرة اضافی.

بعض ترکیبیں ایسی ہوتی ہیں جن میں ایک لفظ دوسرے لفظ کی اضافت ظاہر کرتا ہے۔ پہلا لفظ کے نئے زیر لگایا جاتا ہے۔ اسے مضاف کہتے ہیں۔ دوسرالنظم مضاف الیہ کہا جاتا ہے۔ ترکیب برادر احمد میں برادر مضاف ہے اور احمد مضاف الیہ ہے۔

More examples :	Evening of Avadh	شام آؤدھ
	Morning of Benaras	صبح بنارس

Water of Zamzam

آبِ زمزم

Prayer of Zohr

نمازِ ظهر

- (2) In the construction چاہے زمزم (well of Zamzam) the letter 'ه' is pronounced fully therefore zer is used with it. However, in the construction خانہ احمد the letter 'ه' of مضاف i.e. خانہ is not pronounced fully. Hence, instead of zer, hamzâ (ء) is put over it.

جب 'ہ' پوری طرح ادا ہوتا ہے تو زیر لگاتا ہے جسے چاہے زمزم۔ جب 'ہ' پوری طرح ادا نہیں ہوتا تو زیر کی وجہ سے

(۲) استعمال ہوتا ہے جسے خانہ احمد

More examples: (with Hamza) (without Hamza)

شادِ مدینہ سایہ دیوار

دانہ گندم راوِ خدا

ذالہ دل ماهِ محرم

- (3) In the construction بُو words and مضاف the , صدای بلبل and بُوی گل respectively end with the vowels (wao) and ۰ (alif), hence instead of zer, the letter 'ئی' is used after مضاف.

چونکہ صدا اور بُو کا آخری حرف 'ا' اور 'و' ہے اس لیے ان مضاف کے آخر میں نی 'لگاتے ہیں۔

کوئی دوست . سوئی دار . فضای باغ . جوئی شیر:

پرسشن

Write the meaning in your mother tongue or English of the following :

اپنی مادری زبان یا انگریزی میں درج ذیل کے معنی لکھیے :

The cap of Ahmed or Ahmed's cap

(۱) کلاہِ احمد

(۲) گربہ سفید

(۲) مینارِ بلند

(۳) ابرِ سیاہ

(۴) گلِ نرگس

(۵) خوی خوب

(۶) طفلِ زیریک

(۷) کلامِ غالب

(۸) بابِ مدرسہ

(۹) بُوی دوست

(۱۰) مالِ مفت

Preposition حرف اضافہ is a word placed before a noun or a pronoun to show the relation between it and some other word in the sentence.

حرف اضافہ وہ حروف ہیں جن سے جملے یا ترکیب میں اس کا دوسرے لفظ سے تعلق ظاہر ہوتا ہے۔

In Persian, prepositions fall in two groups:

(1) Those used without *ezâfat* (zer) as :

با . به . در . از . بی . بر . تا

(2) Those used with *ezâfat* (zer) as;

برای . زیر . پیش . بیرون . نزد . طرف . روی . بدون

(A) Study the following sentences:

(الف) مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے:

The parrot is in the cage.

طوطی در قفس است.

Its food is outside the cage.

غذایش بیرون قفس است.

The cat is under the table.

گربہ زیر میز است.

The book is upon the table.

کتاب بر روی میز است.

He is playing with other children.

او با دیگر بچہ ها بازی می کند.

این بچہ دوستی من است، او از مبئی آمد.

This child is my friend, he came from Mumbai.

A Chair is near the table.

صندلی نزد میز است.

The basket is before Maryam.

پیش مریم سبد است.

The basket is full of fruits for eating.

سبد پر از میوه ها برای خوردن است.

are also prepositions.

(B) Study the following sentences:

(ب) مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کیجیے:

1. This train goes from Mumbai to Nagpur.

این ترن از مبئی بہ ناگپور می رود.

2. That boy is running towards the tree.

آن طفل بسوی شجر می رود.

3. This boy is without a cap.

این طفل بدون کلاہ است.

4. Imran works from morning to evening.

عمران از صبح تا شام کار می کند.

5. My house is towards Masjid.

خانہ من طرف مسجد است.

6. Do not go to school without school bag. بدون کیف درسی به مدرسه نروید.
7. The soup is tasteless. آش بی مزه است.

پرسش

Fill in the blanks with the suitable word from the brackets.

تو سین میں دیے ہوئے حرف اضافے خالی جگہ کبھی:

(در ، بر)	تاج محل شہر آگرہ واقع است.
(با ، از)	علم لب خندوارہ کلاس شد.
(برای ، زیر)	غذا انسان خیلی ضروری است.
(برای ، بر روی)	قلم میز است.
(بیرون ، برای)	احمد و مونس اطاق بازی می کنند.
(را ، برای)	روز کار کردن است.
(تا ، ان)	دیروز من پارک آمد.
(با ، به ، بی)	نوشین غزالہ مدرسہ می رود.

30	سی	۳۰	21	بیست و یک	۲۱	11	یازده	۱۱	1	یک	۱
40	چهل	۴۰	22	بیست و دو	۲۲	12	دوازده	۱۲	2	دو	۲
50	پنجاه	۵۰	23	بیست و سه	۲۳	13	سیزده	۱۳	3	سه	۳
60	شصت	۶۰	24	بیست و چهار	۲۴	14	چهارده	۱۴	4	چهار	۴
70	هفتاد	۷۰	25	بیست و پنج	۲۵	15	پانزده	۱۵	5	پنج	۵
80	هشتاد	۸۰	26	بیست و شش	۲۶	16	شانزده	۱۶	6	شش	۶
90	نود	۹۰	27	بیست و هفت	۲۷	17	هفده	۱۷	7	هفت	۷
100	صد	۱۰۰	28	بیست و هشت	۲۸	18	هجده	۱۸	8	هشت	۸
1000	هزار	۱۰۰۰	29	بیست و نه	۲۹	19	نوزده	۱۹	9	نه	۹
10000	ده هزار	۱۰۰۰۰	30	سی	۳۰	20	بیست	۲۰	10	ده	۱۰

چه ساعت است؟

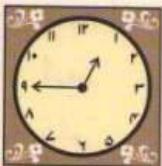
ساعت یازده

ساعت ده و ربع

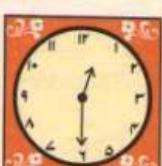
ساعت هشت و نیم

ساعت ربع به یک

ساعت دوازده و ربع

ساعت دوازده و نیم

ساعت دوازده

ساعت شش

ساعت دو و نیم

1. Write the numbers in Persian words:

570 (۵)

1022 (۱۰۲)

120 (۱۲۰)

58 (۵۸)

2. Write the following in Persian numbers:

(۱) نود و هفت (۲) یک هزار بیست و نو (۳) پنجاه و پنج (۴) هفتاد و نه

3. Count the articles and fill in the blanks with the number they represent:

(۳) تصویر گن کر خالی چند میں اُن کا عدد لکھیے:

توب (۳)

قلم (۱)

برگ (۴)

گل (۲)

اعضائے بدن Parts of the body

Leg

پا

Hand

دست

Nose

بینی

Hair

مو ، بال

Forehead

جیلن

Tooth

دندان

Cheek

رخسار

Face

چہرہ ، رُخ

Shoulder

دوش

Neck

گردن

Chest

سینہ

Stomach

شکم

Back

پشت

Finger

انگشت

Left

چڑھت

Right

راست

Body

تن / بدن

Eye

چشم

واحد اور جمع Singular and Plural 8.

In Persian, rules for forming plurals of singular nouns are as follows:

(a) When the noun is animate, ان is added to it to make plural, such as :

زن - زنان	دختر - دختران
پسر - پسران	بزرگ - بزرگان
دوست - دوستان	برادر - برادران

(b) When the noun is inanimate, ها is added to it to make plural, such as:

چیز - چیزها	ورق - ورق ها
کتاب - کتاب ها	قلم - قلم ها
دست - دست ها	گل - گل ها

However in modern Persian, ها or ان both are used for some animate nouns, such as:

زن - زنان ، زن ها چشم - چشمان ، چشم ها

(c) If the singular word ends in ا (alif) then يان is added to make it plural.

آقا - آقایان	گدا - گدایان
آشنا - آشنایان	دانایان - دانا

(d) If the noun ends with the letter ه (hidden He) ه is replaced by گان to make it plural.

پرندہ - پرندگان سtarah - ستارگان بندہ - بندگان

The Arabic words used in Persian are governed by Persian rules in making them plural, such as : منزل - منزل ها (Arabic plural is منازل) (Arabic plural is منازل)

(e) If the noun or a composite word acting as noun ends in و (wao), يان is added to it to make plural, such as:

دانشجو - دانشجویان دروغگو - دروغگویان جنگجو - جنگجویان

پرسش

Make plurals of the following words:

مندرجہ ذیل کی تحقیق بنائے :

الفاظ: درخت . ایرانی . دریا . نامه . براگ . ماهی گیر . برادر . خواهر . تشه

جمع :

Study the following pairs of sentences:

(1) The sun rises from the East.

It sets in the West.

زیل کے جملوں کا مطابق کریں:

خورشید از مشرق طلوع می کند۔

آن در مغرب غروب می کند۔

(2) Day is meant for working,

and the night for resting.

روز برای کار کردن است،

و شب برای استراحت است.

(3) The cat of Hâmid is black,

Seema's cat is white.

گربہ حامد سیاہ است.

گربہ سیما سفید است.

(4) Aurangabad is near Mumbai,

and Hyderabad is far away (from it).

اورنگ آباد نزدیک بے معیّن است،

و حیدر آباد دور است.

(5) Wax is soft and iron is hard.

موم نرم است و آهن سخت است.

In each of above groups of sentences there are words which have opposite meanings.

ہر گروہ میں ایسے الفاظ شامل ہیں جو ایک دوسرے کی ضد ہیں۔

غروب	-	طلوع	،	مغرب	-	شرق
Sunset		Sunrise		West		East
سفید	-	سیاہ	،	شب	-	روز
White		Black		Night		Day
سخت	-	نرم	،	دور	-	نزدیک
Hard		Soft		Far		Near

Above words are opposites (ضد) to each other.

Study the following groups of opposite words:

مندرجہ ذیل گروہ کی خدوں کا مطابق کئیں۔

نرم	-	سخت	-	تاریک	-	انجام
بلند	-	چھپ	-	راست	-	بد
شام	-	صبح	-	نادان	-	گرم

Sun	-	خورشید
Iron	-	آهن

پرسش

(A) Make pairs of opposites from the following two lists of words:

(الف) ذیل میں الفاظ کے گروہوں سے مندوں کی جوڑیاں لگائیے:

زمین ، شیرین ، شاہ ، جوان ، دوست ، بھار ، کوچک ، شب

گدا ، خزان ، بزرگ ، تلغ ، پیر ، دشمن ، آسمان ، روز

مثال: زمین - آسمان

.....	شاہ	شیرین
.....	دوست	جوان
.....	کوچک	بھار
.....		شب

(B) Match the columns with appropriate opposite words:

(ب) ذیل کے مختلف الفاظ کی جوڑیاں بنائیے:

B	A
عام	زن
ظلمت	سرد
مرد	خاص
دشمن	نور
گرم	دوست

Seasons

The Arabic alphabet consists of 28 letters. The Persian alphabet consists of these 28 Arabic letters together with four more following letters.

پ، ج، ڙ، گ

The twenty eight letters of the Arabic alphabet are divided into two groups, namely حروف قمری (Huroof-e-Qamari) and حروف شمسی (Huroof-e-Shamsi).

Study the following passage in this context.

نور الدین and بیت الماں are pronounced as "Baitul maal" (بیتل مال) and "Nooruddin" (نور دین) respectively.

(1) In the first word, i.e. بیت الماں is pronounced. The letter after ل is م which belongs to the group of Qamari Huroof.

(2) In the second word نور الدین, letter ل is not pronounced. The letter after ل is د which is pronounced twice (i.e. it is mushaddad). So the letter د belongs to group of Shamsi Huroof.

The rule is that if after ل a Qamari Harf occurs then ل is pronounced and if a Shamsi Harf occurs after ل then ل is not pronounced and the Shamsi Harf is pronounced twice. A list containing examples of these letters is given below for study and reference purposes.

Qamari Huroof are as follows :

ا، ب، ج، ح، خ، ع، غ، ف، ق، ک، م، و، ه، ڻ

عید الاضحی، ابو البرکات، یوم الجمعة، ذی الحجه، بالخصوص، نور العین، نسیم الغنی،

بحر الفصاحت، ذی القعده، عبد الكلام، بیت الماں، ابن الوقت، قمر الهدی، عین اليقین

Shamsi Huroof are as follows :

ت، ث، د، ذ، ر، ز، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ل، ن

دار الترجمہ، ربیع الثانی، بدرا التّجّی، اول الذّکر، عبد الرّشید، خلیق الزّمان، نجم السّحر،

بیت الشرف، عبد الصمد، شیس الضّحی، جبل الطّارق، صلوة الظّهر، عبد اللّطیف، نصف النّهار

پرسش

1. Write five Qamri Huroof and five Shamsi Huroof.
2. Make five compound words having Shamsi Huroof and five compound words having Qamari Huroof.

(۱) پنج قمری اور پنج شمسی حروف لکھیے۔

Forms of the Infinitive 'to be'

شدن باشیدن بودن

شدن، باشیدن و بودن are Persian infinitives which show the presence of something in a sentence. However they are mostly used as auxiliary verbs to complete the sentence. These verbs are expressed in different forms.

شدن، باشیدن اور بودن ایسے فارسی مصادر ہیں جو جملے میں کسی چیز کی موجودگی کا پتہ دیتے ہیں لیکن عموماً وہ جملے میں معاون فعل کا کام کرتے ہیں۔

Study the following sentences :

مندرجہ ذیل جملوں کا مطالعہ کریجیے:

That dog was thirsty. آن سگ تشنہ بود.

Today's work is over. کارِ امروز تمام شد.

That man was wise. آن مرد دانا بود.

Beware! Do not be careless. هشیار باش! غافل مشو!

A crow begets crow. بچہ زاغ، زاغ بود.

One who is wise, is strong / powerful. تو انہا بُود ہر کہ دانا بُود.

Breaking the heart of someone is not an adorable act. دل شکستن ہنر نمی باشد.

دانہ چون اندر زمین پنهان شود

بعد ازان سر سبزی بستان شود

(When the seeds are hidden into the earth (sown into the soil), they, thereafter, create a lush green lawn / a garden.)

شوندہ شو باش have شدن and باشیدن and as their present stems.

پرسش

Translate the following sentences into the language you know:

اپنی ماڈری زبان یا جزو زبان آپ جانتے ہیں، اس زبان میں درج ذیل کا ترجمہ کریجیے:

۱. آیا دیروز در مدرسہ تعطیل بود؟

۲. در تابستان ہوا گرم می شود.

۳. من در مدرسہ می باشم۔

Bâgh o Madiân Bâzi باغ و میدان بازی

۱۱.

(الف) : این باغ است. این باغ بزرگ است.

باخ درخت ها دارد. درخت سرو بلند و زیبا است.

باخ گل ها دارد. گل سرخ قشنگ است.

آن مرد باغبان است. اسم او رستم است.

رُستم در باخ مشغول کار می باشد.

رُستم همه باخ را نگاه دارد.

او سبزی می کارد. او گل ها می کارد.

باخ به وقت صبح باز می شود.

بچه هادر باخ به صد شوق می آیند.

(ب)

بچه هادر باخ بازی می کنند. ایشان شاد می شوند.

پرنده ها بر درخت می نشینند. چهار پرنده می پرند.

آن زن فرح است. فرح میوه می فروشد.

بچه ها میوه می خرند. ایشان میوه می خورند و شاد می شوند.

یکی از بچه ها بر زمین افتاد. اسم او احمد است.

برادر احمد در باخ نیامد. زیرا او ناخوش است.

آن مرد اکبر است. اکبر بالون می فروشد.

بالون ها زرد و سرخ و سبز و سفید اند.

Happy	-	شاد	Cypress (tree)	-	سرو
Fruit	-	میوه	Beautiful	-	قشنگ
Unwell, sick	-	ناخوش	Busy	-	مشغول
Balloon	-	بالون	(کاشتن) Cultivates, sows (to sow	-	کارد
			To take care	-	نگاه دادن
					مشغول کار باشیدن

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل جملوں کے جواب دیجیے:

۱. این چیست؟ (چہ + است = چیست)

۲. باغ چطور است؟

۳. باغ چہ چیزہا دارد؟

۴. درخت سرو چطور است؟

۵. گل چطور است؟

آن مرد کیست؟ (کہ + است = کیست)

۶. اسم باغبان چیست؟

۷. رستم کجا کار می کند؟

۸. او چہ کارہا می کند؟

۹. در باغ کی وامی شود؟

۱۰. کہ در باغ بصد شوق می آیند؟

(B) Answer the following questions:

(ب) مندرجہ ذیل جملوں کے جواب دیجیے:

۱. پرندہ ها کجا می نشینند؟

۱. بچہ ها در باغ چہ می کنند؟

۲. آن زن کیست؟

۲. چند پرندہ ها می پرندی؟

۳. بچہ ها چہ می خورند؟

۳. فرح در باغ چہ می کنند؟

۴. برادر احمد در باغ چرا نیامد؟

۴. کہ در باغ افتاد؟

۵. رنگ بالون ها چطور است؟

۵. اکبر چہ می فروشد؟

(C)

(ج)

1. Write down in your notebook the sentences beginning with آن ، این in this lesson.

۱. اس سبق میں آن ، این سے شروع ہوتے والے جملوں کو علیحدہ علیحدہ اپنی کاپی میں لکھیے۔

2. Write down the infinitives of these present stem.

۲. مندرجہ ذیل امر کے مصادر لکھیے۔

کن ، آئی ، پر ، فروش ، نشین

3. Write down five sentences on a visit to a garden.

۳. سیر باغ : اس عنوان پر پانچ جملے بنائیے۔

Possessive Pronouns ضمائر اضافی

Pronouns which indicate possession are called ضمائر اضافی (Possessive pronouns). These personal pronouns may be written or expressed in conjunctive form or disjunctive form, as کتاب او (his book) and کتابش من (my book), and کتاب (my book). Study the following:

شمائر اضافی وہ غیریں ہیں جو ملکیت ظاہر کرنے کے لیے استعمال ہوتی ہیں۔ یہ اس کے ساتھ مل جاتی ہیں جیسے کتاب من سے

کتاب او کتاب اوسے کتابش۔ ذہل کے خواک کا مطابق کیجیے :

Conjunctive Personal Pronoun	Disjunctive Personal Pronoun	Possessive Forms	Personal Pronoun
My heart	دل	دل من	من
Our hearts	دلمان	دل ما	ما
Your heart	دلت	دل تو	تو
Your hearts	دلتان	دل شما	شما
Her/his heart	دلش	دل او	او
Their heart	دلشان	دل ایشان	ایشان

پرسش

Fill in the blanks as shown above:

درج بالا مثاولوں کے مطابق خالی جگہ پر کوئی:

Conjunctive Possessive form	Disjunctive Possessive form	Conjunctive Possessive form	Disjunctive Possessive form
.....	کارِ من	باغِ من
.....	کارِ ما	باغِ ما
.....	کارِ تو	باغِ تو
.....	کارِ شما	باغِ شما
.....	کارِ او	باغِ او
.....	کارِ ایشان	باغِ ایشان

❖ Study the following sentences and note the use of Personal Pronouns.

This is my mother.	(مادرِ من - مادرم)	این مادرِ من است.
My Mother works at home.		مادرم در خانه کار می کند.
Our school is big.	(مدرسهٔ ما - مدرسهٔ مان)	مدرسهٔ ما بزرگ است.
Our school is big.		مدرسهٔ مان بزرگ است.
That is your brother.	(برادر تو - برادرت)	آن برادر تو است.
Your brother is playing.		برادرت بازی می کند.
That is your garden.	(باغ شما - باغ تان)	آن باغ شما است.
Your garden is large.		باغ تان بزرگ است.
Adam held his book.	(کتاب او - کتابش)	آدم کتاب او گرفت.
Adam took his book to his house.		او کتابش را به خانه خود برد.
Their language is Persian.	(زبان ایشان - زبان شان)	زبان ایشان فارسی است.
Their language is very sweet.		زبان شان خیلی شیرین است.

ضمائر مفعولی Objective Pronouns

When pronouns are related to the object, they are called Objective Pronouns. In one of the above passage sentences **کتابش را** is used which means **Here**. **کتاب او را** is related to the object **کتاب** hence it is an objective pronoun.

Now study the following sentences:

I gave him a book. من او را کتاب دادم

The teacher gave them books. آموزگار ایشان را کتاب داد.

- In objective pronouns **را** is added to the object as shown above.

Ahmed gave you a book. احمد ترا (تورا) کتاب داد.

Naheed gave you water. ناهید شمار آب داد.

Give me the book. کتاب مرا بده.

Hasan told us. حسن مارا گفت.

(ناصر به مدرسه نیامد. دوست او حامد فکرمند شد. بعد از مدرسه بخانه ناصر رفت. ناصر در خانه بود. حامد او را سلام کرد.)

حامد: السلام علیکم

ناصر: و علیکم السلام، بیا، بنشین. (حامد نزد او بر صندلی می نشیند)

حامد: برادر ناصر! چرا به مدرسه نیامدی؟

ناصر: دیروز من ناخوش بودم.

حامد: چه شده؟

ناصر: سرما خوردم. دست و پای من درد می کند.

حامد: برای علاج کجا رفتی؟

ناصر: به پزشکی رفتم و دوا آوردم.

حامد: آیا دوا خوردی؟

ناصر: بله، خوردم.

حامد: حالا چطور هستی؟

ناصر: حالا سرماک است و درد نیز کم شد.

حامد: فردا مدرسه می آئی؟

ناصر: انشاء الله، می آیم.

حامد: خوب است. امید دارم غافل نباشی. خدا حافظ!

ناصر: خدا حافظ، متشرکم.

Sick	-	ناخوش	To suffer from cold	-	سرما خوردن
I am thankful	-	متشرکم	A physician	-	پزشکی

پرسش

Answer the following questions:

مدرج ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱. ناصر چرا به مدرسه نیامد؟
۲. حامد به خانه ناصر چرا رفت؟
۳. ناصر چه مرض داشت؟
۴. برای علاج ناصر کجا رفت؟
۵. در مرض سرما خوردگی، حالت ناصر چطور بود؟

یک هفتہ، هفت روز دارد۔

هفت روز هفتہ اینها هستند۔

(Saturday) شنبہ

(Sunday) یک شنبہ

(Monday) دو شنبہ

(Tuesday) سه شنبہ

(Wednesday) چهارشنبہ

(Thursday) پنجم شنبہ

(Friday) جمعہ

یک شنبہ روز کار نیست۔ آن روز در مدرسه و بازار و ادارہ تعطیل است۔

● Study the following:

Everyday هر روز Daily روزانہ Day روز

Tomorrow فردا Today امروز Yesterday دیروز

Day after tomorrow پس فردا Day before yesterday پری روز

مثال : کار امروز بے فردا مگذار Do not postpone today's work till / for tomorrow.

روز کار Working day -

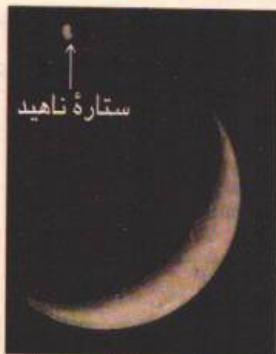
تعطیل Holiday -

پرسش

Answer the following questions:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجیے:

۱. یک هفتہ چند روز دارد؟
۲. کدام روز هفتہ تعطیل است؟
۳. پریروز چہ روز بود؟

As seen in South Africa.

گاہی سرِ شب مایک ستارہ پُر نور
می بینیم۔ این ستارہ بوقتِ صبح ہم نظر
می آید۔ اسِ این ستارہ ناہید است۔ ناہید
یکی از روشن ترین ستارگان است۔ آن
خیلی نزدیک بے زمینِ ما است۔ ستارہ
ناہید چشمک نمی زند۔ این روشن ستارہ
ناہید را زهرہ ہم می گویند۔

Often	-	گاہی
At night	-	سرِ شب
To blink	-	چشمکِ زدن
Dazzling with light, very bright	-	پُر نور
Also	-	ہم
Brightest among the stars	-	روشن ترین ستارگان است
Venus	-	زهرہ، ناہید

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیکھیے:

- ۱۔ گاہی سرِ شب مایک چہ می بینیم؟
- ۲۔ اسِ این ستارہ چیست؟
- ۳۔ ناہید را اسم دیگر چیست؟
- ۴۔ ستارہ ناہید کی وقت نظر می آید؟

(B) Write the opposites in Persian of the following:

(ب) مندرجہ ذیل الفاظ کی فارسی ضدیں لکھیے:

(۱) شب	(۲) صبح
(۴) نزدیک	(۵) زمین

ضرب الامثال

15

Some Common Persian Proverbs

دیر آید درست آید	یک انار و صد بیمار
قطره قطره دریا می شود	احتیاج است مادر ایجاد
یک نه شد دو شد	نیم حکیم خطره جان
شنیده کی بود مانند دیده	از یک گل بهار نمی شود
دشمن دانا به است از دوستِ نادان	دروغ را فروغ نیست
جورِ استاد به ز مهر پدر	هر کمالی راز والی
دل شکستن هنر نمی باشد.	خطای بزرگان گرفتن خطاست

(Teachers are requested to explain the meanings of these proverbs and their use in conversation.)

Love	-	مهر	Need	-	احتیاج
Success	-	فروغ	Heard	-	شنیده
Excellence	-	کمال	Seen	-	دیده
Downfall	-	زوال	Punishment	-	جور

پرسش

1. Complete the following proverbs:

مندرجہ ذیل ضرب الامثال کو مکمل کیجئے:

درست آید	۲.	یک انار	۱.
هر کمالی را	۴.	نیم حکیم	۳.
جورِ استاد به	۶.	یک نه شد	۵.

2. Write down some more Persian proverbs in your notebook by taking a search.

فارسی زبان کی مزید ضرب الامثال علاش کریں اور اپنی کتابی میں لکھیں۔

3. Translate the above proverbs in your mother tongue or English.

اس صفحہ پر دی ہوئی ضرب الامثال کا ترجمہ کیجئے۔

نرگس در کلاس است.

الآن دورہ اول است.

دورہ اول دورہ نقاشی است.

نرگس حیوان هارا دوست دارد. او یک الیوم دارد.

آلیوم او عکس خرگوش، روباء، شیر، گرگ، فیل،

انواع ماهی ها، گنجشک، کبوتر، عنکبوت،

عقرب و عقاب وجود دارد.

نرگس در دفتر نقاشی یک عقاب می کشد.

او زیر شکل عقاب می نویسد، "عقاب بزرگ من".

Period	-	دورہ	Just now	-	الآن
--------	---	------	----------	---	------

Drawing Book	-	دفتر نقاشی	Drawing	-	نقاشی
--------------	---	------------	---------	---	-------

Picture	-	عکس	Album	-	البوم
---------	---	-----	-------	---	-------

To pull, To draw	-	کشیدن	To like	-	دوست داشتن
------------------	---	-------	---------	---	------------

(Here it means to draw)

(Plural of	نوع	(قسم)	Kind, species	-	انواع
------------	-----	-------	---------------	---	-------

پرسش

Answer the following questions:

مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجئے:

۱۔ نرگس کجا است؟

۲۔ نرگس چہ چیزها را دوست می دارد؟

۳۔ نرگس در دفتر نقاشی چہ می کند؟

۴۔ نرگس زیر شکل عقاب چہ می نویسد؟

۵۔ در الیوم عکس های کدام جانورها اند؟

1. Write the plurals of the nouns used in this lesson as from we get ماهی ها. اس سبق میں ایسے بہت سارے الفاظ / نام استعمال کیے گئے ہیں جن کی تحقیق بنائی جاسکتی ہے۔ انھیں خلاش کر کے ان کی جن بنائیے۔ جیسے ماهی - ماهی ها
2. Whatever names of animals and birds are given here, try to collect their photographs. اس سبق میں بجتنے جانوروں، پرندوں کے نام آئے ہیں ان کی تصویریں جمع کریں۔
3. Write five sentences on 'Feel' (the elephant) in Persian. 'فیل' اس عنوان پر فارسی زبان میں پانچ جملے بنائیے۔

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

مریم دختر پاکیزہ ای است. در نظافت سر و موی و ناخن بسیار دققت می کند. مریم هر روز به زودی می خیزد. دست ها و چهره خود را با آب و صابون می شوید. موهای خود را شانه می زند و مرتب می کند. ناخن بلند بسیار بدش می آید. او می داند که چرک و کثافت زیر آن جمع می شود. بهمین جهت هر هفته پیش از غسل، از مادرش خواهش می کند که ناخن های مرا بگیر. چون مریم بنظافت و پاکیزگی خود دلستگی دارد، بیمار نمی شود.

To set	-	مرتب کردن	Cleanliness	-	نظافت
Dirt, soiled	-	چرک	Neat, clean	-	پاکیزہ
Filth, dirt	-	کنافت	Here it means care	-	دققت
To take care	-	دلستگی داشتن	Comb	-	شانه
For this reason	-	بهمین جهت	To comb	-	شانه زدن

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجئے:

۱. مریم دست و چهره خود را با چه چیز می شوید؟
۲. زیر ناخن چہ جمع می شود؟
۳. مریم از مادرش چه خواهش می کند؟
۴. مریم چرا بیمار نمی شود؟
۵. شما چہ کار می کنید کہ بیمار نمی شوید؟

(B) Use the following words in your own sentences.

(ب) مندرجہ ذیل کو اپنے جملے میں استعمال کیجئے:

- (۱) مرتب کردن (۲) پاکیزگی (۳) خواهش کردن

روزی مادرِ کبریٰ بہ او گفت. کبریٰ جان! برو، کتابِ داستان را بیار و برایم بخوان. کبریٰ خوش حال شد و به سراغِ کتابش رفت. او بہ هر طرف گشت و لی کتابِ داستانش را پیدا نکرد. مادر او را گفت: این درست نیست. فکر کن. آن را تلاش کن. کبریٰ لحظہ ای فکر کرد. او بہ طرف حیاط هم رفت و از دور کتابش را دید. چون نزدیک کتاب رفت، دید که کتابِ زیبا کثیف شده است. او ناراحت شد. با خود فکری کرد و تصمیم گرفت که آیا شما می دانید کبریٰ چہ تصمیمی گرفت؟

Moment	-	لحظہ	Determination	-	تصمیم
Dirty	-	کثیف	Search	-	سراغ
To become uneasy, unhappy, to be displeased	-	ناراحت شدن	To find out	-	پیدا کردن
To determine	-	تصمیم گرفتن	To think, to take care	-	فکر کردن
			Courtyard	-	حیاط

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مندرجہ میں سوالوں کے جواب دیکھیے:

۱. مادرِ کبریٰ بہ او چہ گفت؟
۲. کبریٰ خوش حال شدہ بہ سراغ چہ چیز رفت؟

- ۳۔ کبریٰ کتابِ داستانش از کجا پیدا کرد؟
- ۴۔ کبریٰ چرا ناراحت شد؟
- ۵۔ کبریٰ در حیاتِ چه دید؟
- ۶۔ کبریٰ چہ تصمیبی گرفت؟

(B) Write down the Huroof Jarrah used in this lesson.

(ب) اس سچ میں آئے ہوئے حروف بائی چاڑھے لکھیے۔

(C) Study the following example when م and ت is added with پسر : پسر :

(ج) مثل کو کچھ کرچھ دیے ہوئے لفظ میں 'ش'، 'م'، 'ت' لگائیں، پڑھیں اور ترمذ کریں:

His son. پسر - پسرش

My son. پسر - پسرم

Your son. پسر - پسرت

Now treat the following words in the same manner. Read and translate.

.....	(۱) داستان
.....	(۲) کتاب
.....	(۳) چشم
.....	(۴) استاد
.....	(۵) پدر
.....	(۶) ناخن
.....	(۷) دوست
.....	(۸) مال
.....	(۹) گلستان

ذاکر پرسش را گفت : وارث! بازار برو و مقداری سیب شیرین بیار. وارث گفت : بلی، پدر جان. وارث به بازار رفت. بعد چند ساعتی او بایلک سید سیب باز آمد. ذاکر وقتی سیب را نگاه کرد، دید همه سیب ها گاز شده هستند. او خشمگین شد و گفت : این چه خرید کردی؟ این سیب ها که گاز گرفته است؟ فرزند لبخندی زد و گفت : پدر جان! اگر گاز نمی کردم چطور می دانستم که شیرین هستند یا نه؟

Basket	-	سبد
To bite	-	گاز کردن
To be nipped	-	گاز شدن
Angry	-	خشمگین
To smile	-	لبخند زدن
To return	-	باز آمدن
They are nipped	-	گاز گرفته است

پرسش

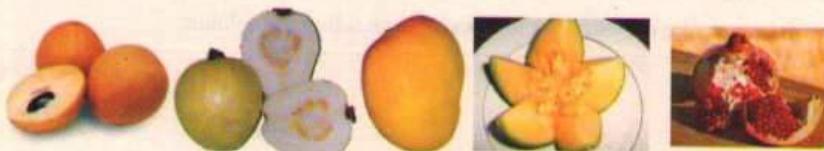
(A) Answer the following questions:

(الف) مدرجہ ذیل سوالوں کے جواب دیجئے :

۱. شخصی پرسش را چه گفت؟
۲. پسر بے کجا رفت؟
۳. پدر چرا خشمگین شد؟
۴. فرزند پدر را چه جواب داد؟

(B) Write the Persian names of the following fruits:

(ب) درج ذیل چیلوں کے نام فارسی میں لکھئے :

من یک پروانہ ام، با بال های رنگارنگ، زرد، سفید و بنفش. من یکی از زیباترین حشره های هستم. بیش تر پروانه ها در باغ ها زندگی می کنند. غذای پروانه ها شهد گل است. ما هر روز صبح در باغ پرواز می کنیم. روی گل ها می نشینیم و باشاخک شهد گل را می خوریم. در این وقت برگ های گل جنبش می کنند. گویا گل ها از ما تشکر می کنند.

Butterfly	-	پروانہ
Feather	-	بال
Purple	-	بنفش
Insect	-	حشرہ
Proboscis	-	شاخک
Rose petal	-	برگ گل
To thank	-	تشکر کردن
To shake, To move	-	جنپش کردن

پرسش

(A) Answer the following questions:

(الف) مدرج ذیل سوالوں کے جواب دیجئے:

- ۱۔ پروانہ ها کجا زندگی می کنند؟
- ۲۔ غذای پروانہ چیست؟
- ۳۔ پروانہ چہ کار می کند؟
- ۴۔ پروانہ باشاخک چہ می کند؟
- ۵۔ گل ها از کہ تشکر می کنند؟

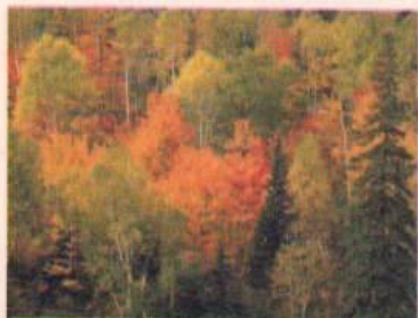
(B) Make a picture of butterfly and colour it with following colours:

(ب) ایک گل کی تصویر بنائیں کہ اس میں درج ذیل رنگ بھریے:

(۱) زرد	(۲) بنفش
(۳) سبز	(۴) سرخ

آن درخت خوب است. تنہ و شاخه دارد، برگ دارد. درخت در بهار لباس سبز می پوشد و خیلی زیبا می نماید. در پائیز برگها زرد می شوند و چون باد می آید برگ درخت تکان می خورد. این برگها کم می ریزنند.

درختها گل و میوه هم دارند. آن درخت که میوه بردار است او را شجر بارور می گویند. میوه های آن درخت خوردنی است. درخت سبز زنده هست. او خوراک می خواهد، آب می خواهد نیز هوا می خواهد. درخت از زمین آب و خوراک می مکد، با برگ نفس می کشد. اگر به درخت آب ندهیم، خشک می شود. درخت سبز سایه می دهد. درخت از سایه خود ماحول را خنک می سازد و دل هر راه گیر می کشد.

Beautiful	-	زیبا
To shake	-	تکان خوردن
Sucks	- (مکیدن = چُستا)	مکد
Tree	-	شجر
One who has fruits	-	میوه بردار
Eatable	-	خوردنی
To respire	-	نفس کشیدن
Fresh, cold	-	خُنک
Autumn	-	پائیز
and also....	-	نیز

پرسش

(A) Answer the following questions:

(اف) مترجمہ میں سوالوں کے جواب دیجئے:

۱. درخت چہ وقت خیلی زیبا بنظر می آید؟
۲. چون باد می آید، برگها چہ می کنند؟
۳. برگها در کدام فصل می ریزنند؟

۴. درخت سیز برای زندگی چه می خواهد؟
۵. درخت چرا خشک می شود؟
۶. درخت ماحول را چرا خنک می سازد؟
۷. حصه های درخت را به نامید.

(B) Write five sentences on 'درخت - دوست ما' in Persian.

(ب) درخت - دوست ما پر پا چشم قاری می کشی.

(1)

کتاب خانه دبستان من

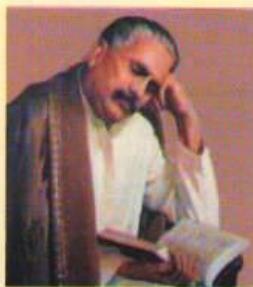
دبستان من کتاب خانه ای دارد. این کتاب خانه خیلی بزرگ است. کتاب خانه کتاب های خوب بسیار دارد. ما داشت آموزان از این کتاب خانه استفاده می کنیم. من هم به کتاب خانه می روم. کتابها که می خواهم کتاب دار مرا می دهد. کتاب خانه برای دبستان خیلی سودمند است.

(2)

مادر من

اسم مادر من ذاکرہ است. من یک خواهر دارم. نام او صابرہ است. مادر من همه امور خانه را انجام می دهد. او با مدد بیدار می شود. خانه را پاک می کند، برای ما غذا می پزد. ما را وقت رفتن بمدرسه آماده می کند. چنان که من یا صابرہ بیمار می شود مادرم نگهداری می کند. مادرم خیلی مهربان است.

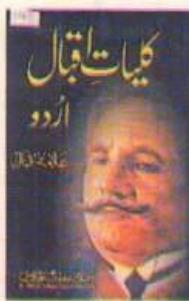
مادر بوقت شب حکایات گوناگون بیان می کند و نصیحت می کند که ما همیشه کار نیک کنیم. می گویند که زیر پای مادر بهشت است.

محمد اقبال یکی از بزرگ‌ترین شعرای هند است. او در سال ۱۸۷۷ میلادی در سیالکوت متولد گردید. در شهر لاہور تحصیل علم کرد. بعد ازان به انگلستان برفت و آنجا در فلسفه درجه نکتری یافت. در این مدت اقبال سیاحی اروپا کرد. بعد از سه سال به هندوستان برگشت. محمد اقبال خیالات و افکار خود را در اشعار فارسی و اردو بیان کرد. اقبال در شعر خود مخصوصاً فلسفه خودی را پیش نموده است. او کشورهای آسیا را پیغام حریت و جهد و عمل داده است. ازین جهت اقبال را شاعر مشرق می‌نامند. اقبال در سال ۱۹۳۸ میلادی در لاہور وفات یافت.

اسرار خودی، رموز بیخودی، پیام مشرق و زبور عجم معروف ترین کتابهای اوست که بزبان فارسی نوشته شده. مجموعه‌های کلام اقبال در اردو: بانگ درا، بال جبریل و ضرب کلیم.

Mohammed Iqbal is one of the greatest poets of India. He was born in 1877 at Sialkot. He got his education in Lahore city. After this he went to England and there he obtained the doctorate degree in Philosophy. During this period Iqbal travelled in Europe. He returned to India after three years. Mohammed Iqbal expressed his views and viewpoint through poetry both in Persian and Urdu languages. In the poetic works he has expressed Philosophy of

Khudi (self realization). He has given the message of action and continuous struggle to the people of Asia. Due to this reason Iqbal has been named as poet of the East (Shaire-Mashrique). He expired in 1938 at Lahore.

Asrare-Khudi, Rumooze-Bekhudi, Pyame-Mashrique and Zabore-Ajam are his famous books written in Persian. Bange-Dara, Baale-Jibrael and Zarbe-Kaleem are his poetic works in Urdu.

24.

قدرتِ خدا Qudrat-e-Khuda

گنجشک ناز و کوچک
پرواز از که آموخت
آواز از که آموخت؟
آن بُلبل خوش آواز
آن ابر را که آورد؟
باران چگونه بارید؟
وقتی که رفت خورشید
در ذهن کوچکم بود
صد پرسش و معما
آمزگار دانا
خورشید و ابر باران
پرواز و ماه و لبخند
هر یک نشانه ای است
از قدرت

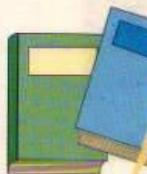
(نسرين صعصامي)

Sparrow	-	گنجشک
Riddle, Puzzle	-	معما
Smile	-	لبخند
Symbol	-	نشانه

پرسش

Write the theme of the poem in your own language.

درن بالائیم کا مرکزی خیال اپنی زبان میں لکھیے۔

دانه و خوش بیانم

من یارِ مهربانم

با آنکه بی زبانم

گویم سخن فراوان

مشکل کشای آنم

هر مشکلی که داری

من یارِ پند دانم

پندت دهم فراوان

باسود و بی زیانم

من دوستی هنرمند

از من مباش غافل

من یارِ مهربانم

(عباس یمینی شریف)

One having wisdom, having wealth of wisdom - دانه

One who narrates in pleasant words - خوش بیان

Plenty - فراوان

One who removes difficulties - مشکل کشا

Advice - پند

I give you advice in abundance - پندت دهم فراوان

Loss - زیان

Beneficial - باسود

Causing no harm, harmless - بی زیان

پرسش

- Learn the poem by heart.
- Write an essay of 5 sentences on the topic "Kitab".
- Complete the following couplet:

..... من دوستی هنرمند

های ابرها	های ابرها	های ابرها
تشنه مانده است	دانه زیر خاک	دانه شود هلاک
های ابرها	های ابرها	های ابرها
رعدتان	دانه نیست خواب	آب ، آب ، آب
گنگ و بی صداست	برقتان کجاست	ناله می کند
خسیس	راستی خسیس	اگر
خیس خیس خیس	خیس خیس خیس	خاک را کنید

(محمود کیانوش)

To become thirsty	-	تشنه ماندن
To complain, to protest	-	ناله کردن
Your lightenings	-	برقتان
Your thunders	-	رعدتان
Dumb	-	گنگ ، بی صدا
Indeed, infact	-	راستی
Miser	-	خسیس
Wet all over	-	خیس خیس خیس
If you really do not behave miserly, you can make the earth wet all over.	اگر راستی خسیس خاک را کنید خیس خیس خیس	نیستید اگر راستی خسیس خاک را کنید خیس خیس خیس

پرسش

Write the answers of the following:

مدرجہ ذیل سوالوں کے جواب لکھیے :

(۱) دانه کجا است؟

(۲) دانه چطور است؟

(۳) کے گنگ و بی صدا است؟

ماه من مهربان
مهر من آسمان
نور من دیدگان

گل بگو و گل بشنو

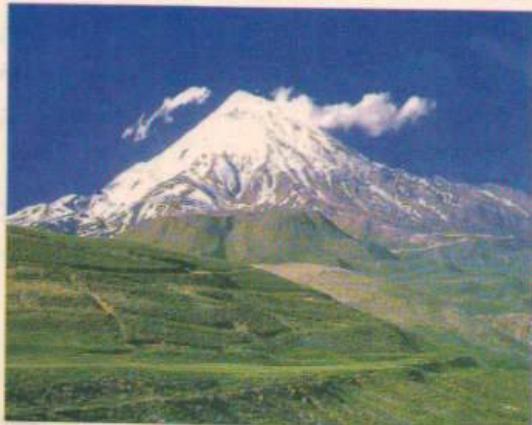
از سپیده دم تا خواب
مثل چشمہ در مهتاب
خنده برلب و شاداب

گل بگو و گل بشنو

(محمود اوکیانوش)

Sun	-	مهر
Those who see light	-	نور دیدگان
Morning	-	سپیده دم
Say it sweet	-	گل بگو
Listen the sweet	-	گل بشنو

A beautiful view of Mount Damavand situated in Iran

WORKBOOK

Ex. 1

Fill in the blanks with proper prepositions:

مناسب حرف چارہ سے مندرجہ ذیل کی خانہ بُدھی کہیجے: در ، بر ، روی ، زیر ، نزد

۱۔ قلم میز است.

۲۔ گلدان میز است.

۳۔ مداد کتاب است.

۴۔ کفش میز است.

۵۔ آب گیلاس است.

Ex. 2

Complete the following sentences by using proper termination from the infinitive آوردن.

مناسب حمار شخچی کا استعمال کر کے جملہ کامل کیجیے اور جملہ دوبارہ لکھیجیے:

۱۔ من از بازار سیب می آور

۲۔ ماواز بازار نان می آور

۳۔ توواز بازار موز می آور

۴۔ شماواز بازار انگور می آور

۵۔ اوواز بازار انار می آور

۶۔ ایشان از بازار انبہ می آور

Ex. 3

Change the following sentences from Past Tense into Present Tense.

مندرجہ ذیل جملوں کو ماضی مطلق سے زمانہ حال میں تبدیل کر کے لکھیے:

Present Tense	Past Tense
سارا قلم می دارد۔	سارا قلم داشت۔

- ۱. ایشان سیب خریدند۔
- ۲. من ہیچ نہیں دیدم۔
- ۳. آیا تو یک انار خوردی؟
- ۴. حامد دوستش را نامہ نوشت۔
- ۵. ما بہ آواز بلند حمد خواندیم۔
- ۶. شما در میدان بازی کردید۔

Ex. 4

Change the following sentences from Present Tense into Past Tense.

مندرجہ ذیل جملوں کو زمانہ حال سے ماضی مطلق میں تبدیل کر کے لکھیے۔

Past Tense	Present Tense
اکرم قلم یافت۔	اکرم قلم می یابد۔

- ۱. من یک کلاہ سفید می دارم۔
- ۲. ما بہ بازار می رویم۔
- ۳. آیا تو قلم می خریدی؟
- ۴. شما رادیو را دوست می دارید۔
- ۵. ذاکرہ بر صندلی می نشینند۔
- ۶. آنہا در بازار میوه ہا می فروشنند۔

Ex. 5

Make six sentences from the following table A and six sentences from table B:

جدول A سے جملے اور جدول B سے جملے بن کر لکھیں :

(A)	است	من	كتاب	اين
		تو	دفتر	
		او	قلع	

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)
- (6)

(B)	است	ما	مدار	آن
		شما	كيف	
		آنها	ميز	

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)
- (6)

Ex. 6

Choose the correct opposite from the brackets and write in the box:

توس میں سے مناسب اضداد منتخب کر کے خانے میں لکھیے :

(بزرگ ، کوتاہ ، شیرین ، سخت ، روز ، روشن)

تاریک

بلند

تلخ

نرم

شب

جوان

Ex. 7

(A) Write the following numbers into Persian words:

مدد و ذیل اعداد کو فارسی الفاظ میں لکھیے :

۱۷

۵۰

۱۴

۷۳

۸۴

۱۱۲

۴۷

۲۶۵

۵۲۳۳

۱۴۲۰

(B) Write the following in Persian or English numerical digits:

مدد و ذیل کو فارسی یا انگریزی اعداد میں لکھیے :

یکہزار و سه صد و پنجاہ و هفت

چهارده

هفت صد و هشتاد و شش

نود و نہ

نہ صد و سی و چهار

پنج صد و دو

هجدہ

بیست و شش

Ex. 8

(A) Make only meaningful / correct sentences from the following table:

مندرجہ ذیل جدول سے صرف بامقی / درست جملے بنائے کر لیجئے :

است.	بیمارستان	در	پرویز
	پسر		
	شہر		
	خانہ		
	کتاب		
	مدرسہ		
	بیمار		

1.
2.
3.
4.
5.

(B) Make some meaningful / correct sentences from the following table:

مندرجہ ذیل جدول سے چند بامقی / درست جملے بنائے کر لیجئے :

دارد.	کتاب	ما
		پسر
		دختر کوچک
		من
		ایshan
		دانش جویان
		سارا

-
-
-
-

Ex. 9

Complete the sentences by selecting correct verbs from the brackets:

قوسین میں سے درست افعال جن کر خانہ پری کیجیے :

(می نوشند ، می روند ، می گویند)	۱. آنها آب
(می بیند ، می خواند ، می خورد)	۲. یوسف یک کتاب
(می نویسی ، می آٹی ، می خری)	۳. تو یک توب
(می نشینید ، می دارید ، می آیید)	۴. شما از پارک
(می روم ، می پرسم ، می خورم)	۵. من یک کلو میوہ
(می نویسیم ، می بینیم ، می کنیم)	۶. ما یک نامہ

Ex. 10

Translate the following into your mother tongue or English:

مددجوں میں کا اپنی مادری زبان یا انگریزی میں ترجیح کیجیے :

	سارا : جمشید! تو چہ می کنی؟
	جمشید : من نامہ می نویسم.
	سارا : بے کہ نامہ می نویسی؟
	جمشید : بے دوستم.
	سارا : آیا او ترا نامہ نوشت؟
	جمشید : نہ، ازا او هیچ خبر نیست.
	سارا : چہ شدہ! آیا او مرضیں است؟
	جمشید : بلی، برادرش از من گفت کہ حالت او خوب نیست.

سارا : او کجا است؟
جمشید : او در دهلی است.

Ex. 11

Make four pairs of positive and negative sentences from each of the following tables, as shown in the example.

ہر جدول سے ثبت اور منفی جملوں کی چار پار جزویں بنائیں :

(A)

من آموزگار نیستم.

مثال : من دانشجو هستم.

اموزگار	پزشک	من
دانش جو	پرویز	تو
پلیس	پرستار	او
ہستم / نیستم	ہستی / نیستی	است / نیست

1.
2.
3.
4.

(B)

دختر	میوه فروش	ما
درخانہ	دانش جویان	شما
پسر	سبزی فروش	ایشان
در مدرسہ	معلم	
ہستیم / نیستیم	ہستید / نیستید	ہستند / نیستند

-
-
-
-

Ex. 12

Read the following passage and answer the following questions in Persian:

درج ذیل جملہ اگر اپنے حکم پر بخوبی کرنے ہوئے سوالوں کے جواب فارسی میں لکھیے:
 شخصی خر خود را گم کرد. تاہم شکر خدا کرد. مردی باو پرسید "خر تو گم شد، چرا شکر می کنی؟" جواب داد "شکر من برای آن است که من خود سوار خر نبودم و گرنہ من هم گم شده بودم۔"

پرسش

۱. شخصی چہ چیز را گم کرد؟

جواب:

۲. او شکر کہ کرد؟

جواب:

۳. مردی بہ او چہ پرسید؟

جواب:

۴. آن شخص چہ جواب داد؟

جواب:

۵. حکایت بالا را عنوان مناسب بدھیں؟

جواب:

Ex. 13

Use the following words into sentences:

مندرجہ ذیل الفاظ کا استعمال جملوں میں لکھیے:

bag

بالون : شیرین : امروز : میدان : نظافت :

Ex. 14

Correct the sentences by rearranging the words:

الفاظ کو صحیح ترتیب دے کر جملہ درست کر لکھیے:

۱. مسجد مادر نماز خوانیم میں

جواب:

۲. است من هندوستان میہن

جواب:

۳. گرم امروز ہوا است

جواب:

۴. من به کتاب آن بده را

جواب:

۵. من خانہ مسجد است نزد

جواب:

Ex. 15

Make three meaningful Persian words from each of the following alphabet:

ہر حرف سے شروع ہونے والے تین تین با معنی فارسی الفاظ بنائیے:

۱. ب =

۲. د =

۳. س =

۴. ی =

۵. ک =

Ex. 16

Correct the last word of the following sentence and rewrite it:

مندرجہ ذیل جملوں کے آخری لفظ کو درست کر کے جملہ دوبارہ لکھیے :

۱. خوب است کہ تو این غذا بانٹ نمی خورید.

جواب:

۲. فریحین روزانہ بے مدرسہ می روند.

جواب:

۳. بچہ هادر باغ بے صد شوق می روم.

جواب:

۴. من در بازار بالون می فروشی.

جواب:

۵. معلم من خیلی مہربان ہستیم.

جواب:

Ex. 17

Read the following sentences and underline the words which are different:

مندرجہ ذیل جملوں کو پڑھ کر دونوں میں جہاں فرق ہو اس کے یقیناً خطا کھینچیں:

۱. رنگین کمان هفت رنگ است.

۲. من تا مدرسہ پیادہ می روم.

۳. فاطمه برای پدرش هدیہ خرید.

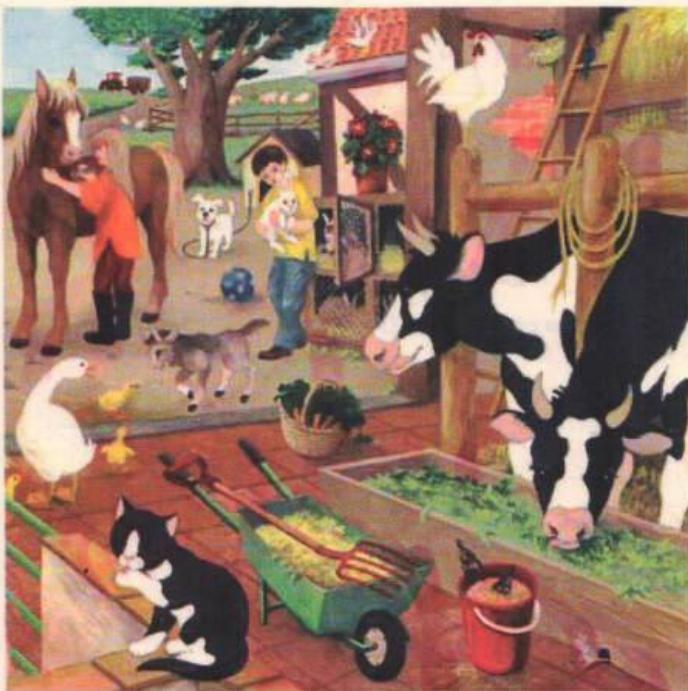
۴. در زمستان ہوا سرد نیست.

۵. کلاع پرید و بر درخت نشست.

Ex. 18

What do you see in the picture. Write in Persian five sentences.

جو کچھ آپ کو تصویر میں دیکھائی دے رہا ہے، قاری میں پانچ جملے لکھئے۔

1.

2.

3.

4.

5.

Ex. 19

Write the following in Persian:

into the house

گھر میں

on the tree

درخت پر

from Mumbai

مبئی سے

for eating

کھانے کے لیے

out of cage

بیرون سے باہر

Ex. 20

Make three words from each of the following prefixes and suffixes:

مندرجہ ذیل ماقولوں اور لامقوں میں سے ہر ایک سے تین الفاظ بنائیے :

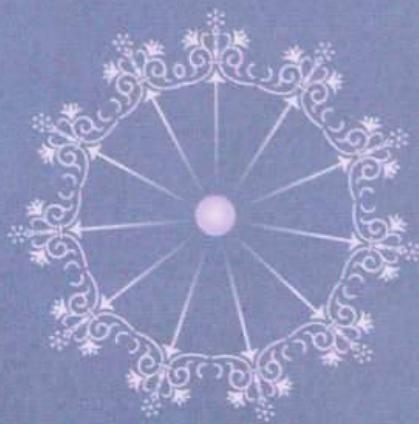
.....	: کم
.....	: بی
.....	: نا
.....	: گیر
.....	: کده
.....	: گاہ

Ex. 21

Break the following words into their components. Write about every part whether it is a noun, an adjective, an imperative or a suffix or prefix.

نوجوان	گل رخ
ماہرو	گل فروش
کارساز	راہ گیر
تخت نشین	تھی دست
مشکل کشا	جان نثار

મહારાષ્ટ્ર એસ્ટિટ્યુડીઝ બિયરો આફ ટીક્સ્ટ બ્ક પ્રોડક્શન ઇન્ડિક્રિક્લુમ રિસર્જ, પુને

પણિયન ભાષા - ડ. ચ. ચી

Rs. : 58.00